

Posudek vedoucího bakalářské práce

Název práce: **Religiozita a důvody náboženského směřování u studentů víceletého gymnázia v rámci předmětu náboženské výchovy**

Autor práce: **Alžběta Vodičková**

Obor studia: **Pedagogika volného času, 3. ročník**

Posudek vypracoval: **Mgr. Veronika Blažek Iňová, Ph.D.**

Datum: **10. 5. 2021**

Bakalářská práce studentky Alžběty Vodičkové si, jak už je i ze samotného názvu patrné, klade svým širokým záběrem odvážný výzkumný cíl. Autorka se zde věnuje problematice religiozity mládeže a jejímu vztahu k náboženské výchově. V teoretické části studentka výborně vymezuje výzkumné pole, které jí posloužilo jako stabilní opora pro následný kvalitativní výzkum. Praktická část je však, především kvůli nesnadným podmínkám a omezeným výzkumným možnostem v době pandemie, v porovnání s teoretickou částí, poněkud stručná. Obě části pak vedle sebe působí trochu nevyváženým dojmem. Studentka tímto zatím skromným kvalitativním výzkumem ale zároveň uvedla do všeobecného povědomí dosud málo zkoumanou problematiku, která stojí, vzhledem k nízkému počtu církevních škol, jež nabízejí možnost volby mezi „etickou“ a „náboženskou“ výchovou v České republice, spíše na okraji vědeckého zájmu.

Jazyková a formální úroveň práce

Kvalifikační práce obsahuje celkem 37 normostran vlastního textu (úvod – závěr), čímž odpovídá stanovenému rozsahu (Opatření děkana č. 279/2020, čl. 17, odst. 8) pro bakalářské práce. Jazykové stránka práce je velmi dobrá a studentka k vyjádření svých závěrů používá dostatečně širokou slovní zásobu. Autorka zde prokazuje schopnost pracovat s odbornou literaturou a na poměry bakalářské práce až nadprůměrně čteně užívá i citací ze zahraničních literárních zdrojů (převážně z němčiny, ale i angličtiny). V případě teoretické části správně používá také příslušnou odbornou terminologii.

Celý text je proto poněkud nepoměrně rozdělen na rozsáhlejší teoretickou část a kratší část praktickou. Obě části jsou dále rozděleny do tří rozsáhlejších kapitol. Členění do podkapitol je vyvážené a dosahuje nejvýše třetí úrovně dělení.

Gramatické a stylistické chyby (např. „Třetí respondentka uvádí hojně pozitivně laděné projevy pokoru“, s. 27; či zvláštní slovní spojení „mladší mládež“ způsobené patrně nesprávným překladem) či překlepy (např. „adolescnet“, s. 20) se v textu objevují jen minimálně a nenarušují celkové vyznění jeho obsahu. Jednotlivé kapitoly, zejména pak důsledné oddělení teoretické od praktické části působí poněkud uzavřeným dojmem a obě části by na sebe měly lépe a plynuleji navazovat. Při odkazování na zdroje studentka správně použila metodu průběžných poznámek a uvedené bibliografické citace jsou v souladu s příslušnou citační normou.

Obsahová stránka práce

V úvodu autorka definuje základní výzkumnou otázku této bakalářské práce: „*Co vede (ne)věřící žáky k volbě předmětu náboženské výchovy?*“ s předpokladem kvalitativního výzkumu. Tuto otázku však nejprve velmi kvalitně podporuje teoretickou částí své práce, která vyniká svojí kvalitou a výborným zpracováním vybraných českých i zahraničních literárních zdrojů. Po stručné definici základních pojmů jako je „víra“, „spiritualita“, „religiozita“ a „náboženství“ autorka předkládá zajímavé téma rozmanitých druhů religiozity v českém prostředí a vůbec samotný vztah Čechů k otázce náboženství. Vychází přitom zejm. ze sociologických výzkumů od autorek D. Hamplové a B. Řehákové nebo dvojice sociologů D. Lužného a Z. Nešpora. Dále zde popisuje faktory (pohlaví, věk, antropologické předpoklady a socializaci), které mohou být tím, co ovlivňuje religiozitu či rozhodnutí se pro víru v době adolescence. Náboženské socializaci mládeže pak autorka věnuje celou druhou kapitolu, v níž mj. zajímavě porovnává důvody odlišných náboženských postojů a participaci na víře české mládeže s německým prostředím.

K empirickému způsobu hledání odpovědi na výzkumnou otázku použila studentka kvalitativní výzkumnou metodu polostrukturovaných rozhovorů, které realizovala se třemi studentkami víceletého gymnázia. Protože jí protiepidemická opatření neumožnila provést rozhovory osobně, zaslala otázky studentům prostřednictvím emailu, ze kterých nakonec získala tři výzkumné celky odpovědí. Ty pak následně analyzovala s použitím metody „zakotvené teorie“, kterou by bylo vhodné více popsat a uvést ji do spojitosti s výzkumnými závěry. Ale i bez tohoto mezičlánku dochází k zajímavým výsledkům, které autorka dále shrnuje v závěru své práce.

Otázky k obhajobě:

1. Který z Vámi uvedených druhů religiozity u české věřící mládeže podle vás převažuje?
2. Jaké poučení by si měl odnést náboženský pedagog z Vámi uvedených výzkumných zjištění o důvodech, jež respondentky vedly k volbě navštěvovat hodiny náboženství?

Bakalářská práce studentky Alžběty Vodičkové s názvem „Religiozita a důvody náboženského směřování u studentů víceletého gymnázia v rámci předmětu náboženské výchovy“ obsahuje řadu teoretických a sociologicky relevantních závěrů, které hodnotí faktory uvažování o otázkách náboženství a spirituality, které jsou mj. rozhodující také pro náboženskou edukaci mládeže. Hodnotnými výstupy z provedeného kvalitativního výzkumu pak studentka odpovídá na svoji výzkumnou otázku, kterou si položila již v úvodu své práce: „*co vede (ne)věřící žáky k volbě předmětu náboženství?*“ Jsou to např. zájem o získání nových poznatků či otevřenost a „náboženská svoboda“, která studentovi umožňuje svobodné rozhodnutí se pro víru. Zajímavým paradoxem je ale převažující pohled dospívajících na víru převážně v její institucionalizované rovině.

Jistě by bylo do budoucna vhodné uvedené postupy výzkumně ověřit na širší škále respondentů či formou komparativního výzkumu u studentů z různých gymnázií. Text této bakalářské práce obsahuje kvalitní teoretické závěry a navzdory omezeným výzkumným podmínkám také podnětné výzkumné výstupy. Z těchto důvodů **doporučuji tuto bakalářskou práci k obhajobě** a navrhuji ji v závislosti na průběhu obhajoby hodnotit známkou výborně až velmi dobře.